

राज्यात सायबर क्राईम लॅब स्थापन
करण्याच्या योजनेस प्रशासकीय मान्यता
देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: एमआयएस-२०१५/प्र.क्र.६५/विशा-३ अ,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
२ रा मजला, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
तारीख: ८ फेब्रुवारी, २०१६.

वाचा :-

- १) सहसचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे अ.शा.पत्र क्र.संकिर्ण-२०१५/
प्र.क्र.२६/का.१४११, दि.०६.०६.२०१५
- २) अपर पोलीस महासंचालक (नि. व स.), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्र.पोमसं/
१७/६१६२/ सायबर क्राईम लॅब पुर.मा.२०१५/७९/२०१५, दि.२२.७.२०१५
- ३) अपर पोलीस महासंचालक (नि. व स.), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्र.पोमसं/
१७/६१६२/ सायबर क्राईम लॅब/ ७९/२०१५, दि.१७.१२.२०१५.
- ४) शासन निर्णय क्रमांक भांखसं-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-III/उद्योग-४,
दिनांक ३०.१०.२०१५

प्रस्तावना :-

माहिती तंत्रज्ञानाच्या वाढत्या वापरामुळे दैनंदिन व्यापार तसेच इतर अनेक व्यवहार करणे लोकांना सोईस्कर झाले असले तरीही त्याचबरोबर त्यातील गुन्ह्यांचे प्रमाणही वाढत आहे. हॅकिंगच्या माध्यमातून पैशांचे गैरव्यवहार, तसेच अनेक प्रकारे आर्थिक फसवणूकीचे प्रकारही मोठ्या प्रमाणावर उघडकीस येत आहे. त्याचबरोबर, सोशल मिडियाच्या माध्यमातून आक्षेपार्ह छायाचित्रे, प्रक्षोभक संदेश पाठविणे इत्यादी बाबी समाजकंटकांकडून करण्यात येत असल्याने त्यामुळे समाजमनावर वाईट परिणाम होऊन राज्याच्या शांततेस बाधा पोहचण्याची शक्यता आहे. सबब, सायबर गुन्ह्यांचे वाढते प्रमाण व त्याचे जनमानसावर होणारे दुष्परिणाम लक्षात घेता त्यावर प्रभावी नियंत्रण प्रस्थापित

करण्याकरीता राज्यामधील सर्व जिल्हा पोलीस मुख्यालये आणि आयुक्तालय या ठिकाणी सायबर क्राईम लॅब स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील सर्व जिल्हा पोलीस मुख्यालये आणि आयुक्तालयांमध्ये, सायबर क्राईम लॅब स्थापन करण्याची योजना राबविण्यास खालील अटीचे पालन करण्याचे अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

(i) या योजनेवरील खर्च शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार विहित पद्धतीने येणा-या किंमतीनुसार व शिर्षनिहाय विहित करण्यात आलेल्या एकूण वित्तीय मर्यादेच्या अधीन राहून करण्यात यावा.

(ii) या लॅबमध्ये आवश्यक साधनसामुग्री (हॉर्डवेअर्स व सॉफ्टवेअर) खरेदी करतांना खरेदीसाठी शासनाने उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक भांखसं-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-III/उद्योग-४, दिनांक ३०.१०.२०१५ शासन आदेशान्वये विहित केलेल्या कार्यपद्धतीचा काटेकोरपणे अवलंब करण्यात यावा.

(iii) मंजूर बाबींची अनुज्ञेयता व वापर यानुषंगाने शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या नियमांचे/धोरणांचे/आदेशांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे आणि अनुज्ञेय होत नसलेल्या बाबींसंबंधी त्याची अनुज्ञेयता नियमित करून घेण्याच्या अनुषंगाने आवश्यक कार्यवाही करावी.

(iv) या योजनेतील साधनसामुग्री ब्रँडेड या सदरात मोडत असल्यास व त्याची बाजारातील किंमत DGS & D पेक्षा कमी नसल्यास ती वस्तु DGS & D कडून खरेदी करता येईल.

(v) सायबर क्राईम लॅब करिता आवश्यक सर्व साधनसामुग्री (हॉर्डवेअर्स व सॉफ्टवेअर) उच्च प्रतीची तसेच आधुनिक प्रणालीशी सुसंगत असणे आवश्यक आहे.

(vi) सदरहू योजना विशेष पोलीस महानिरीक्षक (महिला अत्याचार प्रतिबंध व सायबर गुन्हे) ह्यांचे मार्फत राबविण्यात येईल.

(vii) सदरहू लॅब करिता कोणत्या प्रकारचे हॉर्डवेअर्स व सॉफ्टवेअर घेण्यात यावे याबाबत निर्णय घेण्याकरीता, राज्यात सायबर सुरक्षा प्रकल्पाकरीता नियुक्त करण्यात आलेल्या प्रकल्प सल्लागार कंपनीची मदत घेण्यात यावी.

२. या योजनेच्या आर्थिक मान्यतेचा शासन निर्णय स्वतंत्ररित्या निर्गमित करण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०२०८१२३८४७७०२९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(तु. व. महाजन)

अवर सचिव, गृह विभाग, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

पोलीस आयुक्त, मुंबई

अपर पोलीस महासंचालक (नि.व सं.), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

सर्व पोलीस आयुक्त.

सर्व पोलीस अधीक्षक.

महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई.

जिल्हा कोषागार अधिकारी, मुंबई.

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग (उद्योग-४), मंत्रालय, मुंबई.

निवडनस्ती/गृह विभाग (विशा-३अ).